

ВПЛИВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА НА ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Юлія Люлькова

молодший науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України.

<https://orcid.org/0009-0008-4452-5104>, e-mail: julialulkova@gmail.com

Реферат:

Актуальність основних чинників впливу державно-приватного партнерства на якість професійної (професійно-технічної) освіти через розкриття участі сторін партнерства, – держави, приватного бізнесу та громадськості, – в процесах модернізації змісту, форм, засобів та структури професійної підготовки майбутніх кваліфікованих фахівців відповідно до потреб сучасного ринку праці.

Мета: охарактеризувати потенційні напрями впливу державно-приватного партнерства на підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти.

Методи: опрацювання наукових джерел, законодавчих, нормативно-правових документів, емпіричних даних щодо підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти в умовах реалізації проєктів державно-приватного партнерства для визначення стану розроблення і розкриття проблематики дослідження; здійснення наукового узагальнення на основі теоретичного аналізу і синтезу наукових підходів щодо розвитку досліджуваної проблеми і, зокрема, визначення напрямів впливу проєктів державно-приватного партнерства на якість професійної (професійно-технічної) освіти.

Результати: на основі аналізу законодавчих і нормативно-правових документів у сфері професійної (професійно-технічної) освіти та державно-приватного партнерства, наукових джерел й емпіричних даних охарактеризовано потенційні напрями впливу проєктів державно-приватного партнерства на якість професійної (професійно-технічної) освіти і, зокрема, шляхом розроблення сучасних професійних і освітніх стандартів з конкретних спеціальностей на основі компетентнісного підходу; модернізації матеріально-технічної бази закладів освіти; впровадження сучасних виробничих і педагогічних технологій; надання різних видів фінансової підтримки закладам професійної (професійно-технічної) освіти тощо.

Висновки: визначено й охарактеризовано потенційні напрями впливу державно-приватного партнерства на якість професійної (професійно-технічної) освіти через: спільну участь у фінансуванні П(ПТ)О; модернізацію інфраструктури та матеріально-технічної бази П(ПТ)О; оновлення стандартів на навчальних програм відповідно до потреб ринку праці; впровадження сучасних форм, методів і технологій навчання; забезпечення адаптивності системи управління, прозорості угод, моніторингу та оцінювання якості П(ПТ)О, налагодження ефективного зворотного зв'язку зі студентами, викладачами і роботодавцями. Сформовано висновок щодо необхідності вдосконалення правового регулювання участі державних і приватних партнерів у забезпеченні належної якості професійної (професійно-технічної) освіти.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, професійна (професійно-технічна) освіта, якість, навчальні програми, заклади освіти.

Вступ. Державно-приватне партнерство (далі – ДПП) має важливе значення в розвитку професійної (професійно-технічної) освіти (далі – П(ПТ)О) та забезпеченні її якості. Інтеграція ресурсів держави та приватного сектору

відкриває нові можливості для підвищення якості освітніх послуг. Партнерська підтримка з боку держави відіграє роль каталізатора стабільності та довгостроковості проєктів ДПП у сфері П(ПТ)О, а також передбачає створення

сприятливого законодавчого середовища, зокрема забезпечує: правову основу підписання угод і формування механізмів захисту інтересів усіх учасників партнерства, надання податкових пільг підприємствам, які беруть участь у реалізації проєктів ДПП. Державна підтримка також може включати фінансування певних аспектів освітнього процесу, таких як розроблення нових освітніх стандартів, навчальних програм тощо. В свою чергу, в умовах реалізації ДПП приватні компанії можуть здійснювати експертизу змісту освітніх стандартів та/або структурних компонентів навчальних програм, надавати ресурсну підтримку для створення необхідних умов організації освітнього процесу.

Державні інвестиції в П(ПТ)О часто обмежені і стосуються переважно розвитку організаційно-методичного забезпечення освітнього процесу, тоді як приватний сектор може запропонувати технологічні інновації та практичні засоби, що відповідають потребам ринку праці. Через інвестиції приватного сектору може забезпечуватися модернізація матеріально-технічної, навчально-методичної та технологічної бази закладів П(ПТ)О, проводиться не лише заміна застарілого обладнання, але й впровадження високотехнологічних та інноваційних виробничих технологій, які використовуються в сучасній індустрії. Оновлене комп'ютерне обладнання та програмне забезпечення дозволяють використовувати активні та інтерактивні методи навчання, віртуальне моделювання, інтернет середовище та інші засоби електронної освіти. Такий підхід дає змогу формувати у студентів не лише знання особливостей роботи новітнього виробничого обладнання, але й розвивати критичне мислення, креативність; уміння працювати в команді та адаптуватися до швидкозмінних умов виробництва. Впровадження сучасних технологій та методик в освітній процес є критично важливим для підготовки майбутніх кваліфікованих конкурентних фахівців відповідно до вимог сучасного ринку праці.

Співпраця між державою та приватним сектором має бути організована таким чином, щоб інтереси студентів залишалися в центрі уваги. Це означає, що угоди між закладами П(ПТ)О та приватними компаніями мають враховувати потреби студентів у якісній П(ПТ)О, надавати доступ до новітніх виробничих технологій та ресурсів.

Співробітництво в рамках ДПП дозволяє адаптовувати навчальні програми таким чином, щоб вони відображали сучасні тенденції та вимоги роботодавців, забезпечуючи студентам актуальні фахові навички, які будуть затребувані в їх майбутній професійній діяльності.

Ефективна реалізація проєктів ДПП у сфері П(ПТ)О передбачає застосування комплексного підходу і взаємодії всіх важливих чинників цього процесу. Йдеться про такі аспекти як законодавча база, інституційні механізми, фінансові ресурси, а також взаємодія між усіма заінтересованими сторонами партнерства. При цьому, ключовим елементом реалізації ДПП має бути законодавча база, що визначає основні принципи й методи управління проєктами ДПП, а також забезпечує захист прав та інтересів усіх учасників партнерства. Щодо інституційних механізмів становлення і впровадження проєктів ДПП, то вони охоплюють структуру управління, процедури прийняття рішень, механізми контролю та оцінювання результатів проєктів. Фінансові ресурси є ще одним важливим аспектом впливу ДПП на якість П(ПТ)О, адже передбачають не тільки прямі інвестиції, але й такі механізми фінансування, як: кредити, гранти, стипендії та інші форми фінансової підтримки.

Важливим елементом успішного впровадження проєктів ДПП є налагодження ефективної комунікації між усіма заінтересованими сторонами партнерства, що передбачає конструктивну взаємодію між державою, приватними партнерами, а також іншими стейхолдерами, такими як професійні спілки, студенти, батьки, місцеві громади тощо, які на засадах ДПП займаються питаннями соціального розвитку й позитивно впливають на якість П(ПТ)О (Радкевич, 2022).

Джерела. ДПП за сучасних умов відкриває нові можливості для розвитку П(ПТ)О, забезпечення її якості, доступності та релевантності потребам ринку праці. Термін *«державно-приватне партнерство»* визначається, як співробітництво між державними та приватними партнерами, що здійснюється на основі договору в установленому порядку та відповідає ознакам державно-приватного партнерства (Про державно-приватне партнерство, 2010). Означений інститут, на думку, В. Радкевич (2022), дає змогу формувати і підтримувати систему взаємовигідних довгострокових економічних та організаційних відносин між

органами державної влади, місцевою адміністрацією, соціальними інститутами та приватним сектором з метою залучення додаткових інвестицій у розвиток П(ПТ)О, підвищення рівня спільної відповідальності за прийняття рішень, досягнення економічного, соціального й педагогічного ефектів. Щодо терміну «*якість освіти*», то в Законі України «Про освіту» (2017) він трактується як відповідність результатів навчання вимогам законодавства, відповідного стандарту освіти та/або договору про надання освітніх послуг, а «*якість освітньої діяльності*» – як рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановлених законодавством та/або договором про надання освітніх послуг. (Про освіту, 2017).

Концептуальні положення щодо забезпечення якості П(ПТ)О на засадах ДПП розкрито в Стратегії розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року (2020), концепціях: реалізації державної політики у сфері П(ПТ)О «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта на період до 2027 року (2019)», Державної цільової соціальної програми розвитку П(ПТ)О на 2022-2027 рр. (2021).

Сучасною формою навчання, що реалізується на засадах ДПП у сфері П(ПТ)О, визначено дуальну форму організації освітнього процесу, яка згідно із Законом України «Про освіту» (2017), дає особі право здобувати П(ПТ)О на основі поєднання навчання в закладах освіти з навчанням на робочих місцях в умовах підприємств, установ та організацій для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договорів ДПП. Широке впровадження дуальної форми здобуття П(ПТ)О позитивно позначається на підвищенні якості практичної підготовки майбутніх фахівців та відсотку їхнього працевлаштування на високотехнологічних підприємствах (Стрілець, 2019).

Мета: охарактеризувати потенційні напрями впливу державно-приватного партнерства на підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти.

Методи: опрацювання наукових джерел, законодавчих, нормативно-правових документів, емпіричних даних щодо підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти в умовах реалізації проєктів державно-приватного партнерства – для визначення стану розроблення і розкриття проблематики

дослідження; здійснення наукового узагальнення на основі теоретичного аналізу і синтезу наукових підходів щодо розвитку досліджуваної проблеми і, зокрема, визначення напрямів впливу проєктів державно-приватного партнерства на якість професійної (професійно-технічної) освіти.

Результати та обговорення. Одним із ключових аспектів підвищення якості П(ПТ)О є залучення сторін ДПП до процесу професійної підготовки кваліфікованих робітничих кадрів. Такий підхід реалізується через спільну участь партнерів у розробці освітніх стандартів та навчальних програм, що мають відповідати потребам конкретних галузей економіки; створенні кваліфікаційних і навчально-практичних центрів, а також регіональних освітньо-виробничих кластерів тощо. В рамках діяльності кваліфікаційних і навчально-практичних центрів, освітньо-виробничих кластерів інших подібних інституцій педагогічні працівники закладів П(ПТ)О спільно з провідними фахівцями підприємств мають змогу вирішувати низку завдань, пов'язаних із коригуванням освітніх програм, створенням сучасних навчально-методичних матеріалів тощо (Короткова, 2020). Варто наголосити, що релевантність освітніх програм відповідно до потреб ринку праці є одним із ключових показників успіху діяльності ДПП у сфері П(ПТ)О. Роботодавці, які беруть участь у реалізації проєктів ДПП, надають важливі рекомендації щодо змісту освіти, його практичному спрямуванні та визначенні необхідних компетентностей і результатів навчання, інтеграції їх в навчальні плани та програми освітніх компонент. Взаємодія освітян і представників бізнес-структур сприяє створенню сучасних гнучких освітніх програм, згідно з якими здійснюється професійна підготовка майбутніх кваліфікованих фахівців з урахуванням динамічних техніко-технологічних змін у виробничому середовищі.

Орієнтація освітніх програм на реальні бізнес-процеси допомагає студентам краще зрозуміти динаміку ринку праці та вимоги роботодавців, що сприяє швидкій адаптації кваліфікованих фахівців до змін у відповідній професійній галузі та ефективному використанні набутих фахових знань і навичок на практиці. Така інтеграція освіти й бізнесу дає змогу молодим фахівцям краще адаптуватися до організаційної культури та корпоративних цінностей конкретного підприємства, позитивно

впливає на формування в них професійної ідентичності та подальший кар'єрний розвиток.

Нові можливості впливу проєктів ДПП на підвищення якості П(ПТ)О відкриваються через застосування сучасних виробничих технологій в освітньому процесі, що сприяє забезпеченню гнучкості, індивідуалізації та адаптивності навчання до вимог ринку праці. Особлива увага при цьому приділяється розвитку критичного мислення, навичок комунікації та підприємництва, адже саме вони допомагають молодим фахівцям успішно самореалізовуватись на динамічному виробничому середовищі.

Співпраця освітян з роботодавцями сприяє подоланню невідповідностей між вимогами виробництва та сформованими компетентностями випускників закладів П(ПТ)О. Адже коли студенти вже під час навчання знайомляться з реальними виробничими процесами та умовами праці, вони краще розуміють, які навички та знання будуть потрібні їм у майбутньому. Це не лише підвищує привабливість випускників для потенційних роботодавців, але й надає молодим фахівцям впевненість у власних силах.

Водночас адаптація П(ПТ)О до реальних вимог виробництва потребує від закладів освіти гнучкості та відкритості до змін, що відбуваються в сфері бізнесу. Адміністрація закладів має бути готова швидко реагувати на трансформації сектора виробництва, оновлювати освітні та навчальні програми, створювати належні умови для практичного застосування теоретичних знань студентами. Такий підхід може реалізовуватися через забезпечення менторства з боку професіоналів бізнес-індустрії та розроблення спеціалізованих модулів професійного навчання, що орієнтовані на задоволення конкретних потреб роботодавців.

Розроблення спеціалізованих навчальних модулів у співпраці з представниками бізнесу дає змогу закладам П(ПТ)О оновлювати та адаптувати зміст навчального матеріалу згідно із найновішими тенденціями ринку праці та потребами роботодавців. Водночас, співпраця в умовах ДПП потребує від сфери бізнесу активної участі в освітньому процесі, включаючи надання пропозицій щодо оновлення змісту навчальних дисциплін, організації стажування та виробничих практик для здобувачів П(ПТ)О тощо. Зокрема, бізнес-компанії можуть інтегрувати свій досвід у створення більш гнучких та результативних навчальних планів і

програм, а також у впровадження інноваційних технологій для розвитку творчих здібностей і навичок здобувачів П(ПТ)О, виконання дослідницьких проєктів та розробок в освітніх закладах. Представники бізнес-індустрії також мають змогу брати участь у розробленні навчальних кейсів та проєктів, що дозволяє студентам розвивати навички вирішення виробничих ситуацій.

Важливою складовою у забезпеченні якості П(ПТ)О в умовах реалізації ДПП є залучення студентів до практичної роботи в компаніях-партнерах, що дає змогу здобувачам освіти отримати досвід реальної виробничої діяльності й значно підвищити свої шанси на успішне працевлаштування. Такий досвід можна набути шляхом проходження виробничої практики або стажування, під час яких студенти вчаться застосовувати теоретичні знання на практиці, розвивають важливі навички роботи в команді. Наприклад, здобувачі П(ПТ)О під час виробничої практики в компаніях мають змогу працювати на новітньому обладнанні, застосовувати сучасне програмне забезпечення тощо. Крім цього в них є можливість спілкування, взаємодії та співпраці з професіоналами своєї галузі, що мотивує їх фаховий розвиток, підвищує рівень компетентностей та розширює професійні контакти, а, відповідно, й можливості подальшого співробітництва. Такий практичний досвід є незамінним, оскільки дає змогу здобувачам освіти бути більш підготовленими до реальних умов праці, збільшує їхню ефективність, мотивованість і конкурентоспроможність.

Забезпечення якості надання освітніх послуг в рамках ДПП неможливе без регулярного моніторингу та оцінювання якості П(ПТ)О. Корисним в цьому питанні може бути сучасний досвід приватного сектору у розробленні та впровадженні ефективних систем оцінювання, використання різноманітних інструментів і методик, таких як зовнішнє тестування, самооцінювання навчальних закладів, моніторинг та аналіз даних про успішність студентів тощо. Застосування механізмів внутрішнього й зовнішнього контролю й оцінювання якості П(ПТ)О в рамках ДПП потребує визначення ефективних критеріїв оцінювання та стандартів якості, що мають бути коректними й зрозумілими для всіх заінтересованих сторін партнерства, а також забезпечення прозорих процедур звітності та

залучення студентів до процесів оцінювання. Важливо, щоб студенти мали можливість надавати зворотний зв'язок про якість навчання та викладання, що сприяє підвищенню відповідальності викладацьких кадрів та закладів освіти за якість підготовки майбутніх фахівців відповідно до вимог державних стандартів та запитів суспільства.

Зауважимо, що ефективність ДПП у забезпеченні якості П(ПТ)О залежить від чіткого розподілу відповідальності та ризиків між сторонами партнерства. Чітке визначення прав та обов'язків кожної сторони партнерства є ключовим аспектом забезпечення якості освітніх послуг. Прозорість угод є обов'язковою умовою успішної реалізації ДПП, включаючи відповідальність за фінансування, управління, розподіл прибутків та збитків, що мають бути чітко визначені та доступні для огляду всіма заінтересованими сторонами. Прозорість угод та моніторинг виконання партнерських зобов'язань створюють гарантії для ефективної взаємодії та реалізації освітніх програм у відповідності до сучасних вимог роботодавців. Це стосується як державних, так і приватних учасників партнерства. Для держави це може означати забезпечення належного фінансування, регулювання та нагляду за дотриманням вимог освітніх стандартів, для приватного сектору – це внесок у формі інвестицій, технологій, методології та експертизи, які необхідні для сучасної П(ПТ)О (Pорова, 2022).

Водночас, варто наголосити, що проекти ДПП в системі П(ПТ)О потребують від держави та приватного сектору не тільки інвестицій, але й зобов'язань тривалої співпраці, що базуються на спільних цілях та взаємній відповідальності, – кожна сторона має розуміти свої зобов'язання та очікувані результати. В цьому аспекті важливе значення у ДПП має правове регулювання.

По-перше, правове регулювання реалізації проектів ДПП визначає роль та обов'язки державних і приватних партнерів. Так, держава є відповідальною за визначення стандартів якості П(ПТ)О, контроль за дотриманням цих стандартів, а також за забезпечення доступності освіти відповідно до вимог чинного законодавства. Приватні партнери, зі свого боку, несуть відповідальність за підвищення якості освітніх послуг в закладі П(ПТ)О, включаючи адаптацію змісту освіти до вимог ринку праці, розроблення та впровадження інноваційних

технологій навчання та оцінювання рівня знань здобувачів освіти.

По-друге, правове регулювання встановлює механізми фінансування ДПП, які дають змогу приватним партнерам робити інвестиції в П(ПТ)О та отримувати відповідну винагороду.

По-третє, правове регулювання передбачає визначення механізмів вирішення спорів між державними та приватними партнерами. Такі механізми передбачають, зокрема, реалізацію процедур перегляду рішень, що приймаються в рамках ДПП.

Правове регулювання ДПП у сфері П(ПТ)О має бути гнучким та враховувати різні контексти та потреби партнерів, а також прозорим і відкритим для громадського контролю, щоб забезпечити відповідність діяльності ДПП інтересам громадян, а також високу якість П(ПТ)О. У цьому контексті важливого значення має наявність у педагогічних працівників закладів П(ПТ)О і роботодавців розвиненої *правової культури*, під якою О. Радкевич (2020) пропонує розуміти «інтегративне утворення особистості, що охоплює систему професійно-правових знань, умінь і соціально значущих якостей, а також моральний регулятор професійної діяльності, що виявляється в ціннісному ставленні до права, правомірній поведінці та відповідальності за результати професійної діяльності».

Як показав практичний досвід реалізації проектів ДПП в сфері П(ПТ)О, подальший розвиток ДПП та підвищення якості П(ПТ)О потребує реалізації ряду заходів, що мають позитивно вплинути на ефективність партнерської взаємодії між державою та приватним бізнесом. Так, насамперед, необхідно вдосконалити нормативні підходи до визначення критеріїв та стандартів партнерства, а також механізмів контролю за їх дотриманням. Такий підхід дозволить підвищити ефективність П(ПТ)О та захищати інтереси студентів.

Наступним важливим заходом підвищення ефективності ДПП є стимулювання інвестицій в П(ПТ)О, що забезпечується шляхом податкових пільг, грантів та інших форм фінансової підтримки для приватних партнерів, які інвестують у розвиток П(ПТ)О. Такий підхід допоможе залучати додаткові ресурси для модернізації освітньої інфраструктури та застосування в освітньому процесі інноваційних технологій навчання.

Зміцнення зв'язків між П(ПТ)О та ринком праці є ще одним важливим заходом підвищення ефективності ДПП. В цьому плані бажаний результат може бути забезпечений за допомогою активного залучення приватних партнерів до розроблення навчальних програм, а також створення практичних баз для участі в оцінюванні та сертифікації випускників закладів П(ПТ)О. Це, в свою чергу, допоможе забезпечити підвищення якості підготовки кваліфікованих фахівців для сучасного ринку праці.

Актуальним у ДПП є також спільне фінансування закладів П(ПТ)О, що забезпечує їх необхідними ресурсами для підготовки кваліфікованих фахівців, розвитку професійних кваліфікацій, розроблення професійних і освітніх стандартів. Це сприяє підвищенню якості професійної підготовки здобувачів освіти, забезпеченню її практичної спрямованості відповідно до потреб ринку праці та модернізації економічної інфраструктури.

Висновки. На основі дослідження проблематики ефективності реалізації проектів ДПП в системі П(ПТ)О можна дійти висновку, що вплив ДПП на підвищення якості П(ПТ)О ґрунтується на чіткому розумінні спільних цілей, завдань та взаємних очікувань щодо реалізації проектів ДПП у сфері П(ПТ)О, а також чіткості в підготовці й дотриманні угод, що визначають обов'язки та права кожної сторони партнерства. Важливим аспектом у ДПП є забезпечення

адаптивності управління проектами ДПП, що дає змогу оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища та нові виклики щодо вдосконалення якості освітніх послуг у сфері П(ПТ)О.

До ефективних напрямів впливу ДПП на підвищення якості П(ПТ)О варто віднести: спільне фінансування П(ПТ)О; модернізацію інфраструктури та матеріально-технічної бази; оновлення стандартів та навчальних програм відповідно до потреб ринку праці; впровадження сучасних форм, методів і технологій навчання та практичної підготовки; забезпечення адаптивності управління, чіткості і прозорості угод, моніторингу та оцінювання якості П(ПТ)О, ефективного зворотного зв'язку між усіма зацікавленими учасниками ДПП, зокрема, студентами, викладачами, роботодавцями тощо.

Можна стверджувати, що ДПП у сфері П(ПТ)О має потенціал стати дієвим інструментом підвищення якості освітніх послуг при підготовці фахівців відповідно до вимог ринку праці, що сприяє формуванню висококваліфікованого трудового потенціалу країни, здатного задовольнити потреби сучасного ринку праці. Інтеграція зусиль держави та приватного сектору у цьому контексті позитивно позначається на підвищенні конкурентоспроможності випускників закладів П(ПТ)О та розширює можливості для подальшого кар'єрного зростання.

Список посилань:

- Про освіту. (2017). Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- Про державно-приватне партнерство. (2010). Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
- Короткова, Л. (2020). Професійна підготовка майбутніх фахівців сфери послуг в умовах освітньо-виробничого кластера: теоретичні і методичні основи. *Просвіта*.
- Радкевич, В. (2022). Принципи розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в повоєнний час. *Професійна педагогіка*, (25), 104-114. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.104-114>
- Стрілець, О. (2019). Дуальна форма навчання для сучасної економіки. *Професійна освіта*, 15-17.
- Porova, V. (2022). The public-private partnerships in the vocational education and training system paradigms: comparative analysis. *Education: Modern Discourses*, 5, 118- 126. <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2022-5-09>
- Радкевич О.П. (2020). Теорія і практика розвитку правової культури педагогічних працівників професійної освіти: монографія. Київ: Майстер Книг.
- Міністерство освіти і науки України (2020). Стратегія розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року. <https://mon.gov.ua/ua/news//storage/app/media/kolegia-ministerstva/2020/12/Projekt/20Stratehiys/20rozvythu/20proftethosvity/20do/2010-23.pdf>
- Радкевич, О. (2022). Сторони в державно-приватному партнерстві. *Інноваційно-професійна освіта*, 1 (2), 214-217. <https://doi.org/10.32835/2786-619X>.

Кабінет Міністрів України. (2019). Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>

Верховна Рада України (2021). Концепція державної цільової соціальної програми розвитку П(ПТ)О на 2022-2027 рр. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1619-2021-%D1%80#Text>

Транслітерація і переклад

Pro osvitu [On education]. (2017). Verkhovna Rada Ukrainy. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>, [in Ukrainian].

Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo [On public-private partnership]. (2010). Verkhovna Rada Ukrainy. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>, [in Ukrainian].

Korotkova, L. (2020). Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv sfery posluh v umovakh osvithno-vyrobnychoho klastera: teoretychni i metodychni osnovy [Professional training of future specialists in the service sector in the conditions of an educational and production cluster: theoretical and methodological foundations]. Prosvita, [in Ukrainian].

Radkevych, V. (2022). Pryntsyipy rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity v povoienni chas [Principles of development of public-private partnership in the field of professional (vocational) education in the post-war period]. Profesiina pedahohika [Professional Pedagogy], (25), 104-114. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.104-114>, [in Ukrainian].

Strilets, O. (2019). Dualna forma navchannia dlia suchasnoi ekonomiky [Dual form of education for the modern economy]. Profesiina osvita [Professional Education], 15-17, [in Ukrainian].

Popova, V. (2022). The public-private partnerships in the vocational education and training system paradigms: comparative analysis [The public-private partnerships in the vocational education and training system paradigms: comparative analysis]. Education: Modern Discourses [Education: Modern Discourses], 5, 118- 126. <https://doi.org/10-37472/2617-3107-2022-5-09>, [in Ukrainian].

Radkevych O.P. (2020). Teoriia i praktyka rozvytku pravovoi kultury pedahohichnykh pratsivnykiv profesiinoi osvity [Theory and practice of developing the legal culture of vocational education teachers]. K: Maister Knyh, [in Ukrainian].

Stratehiia rozvytku profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity na period do 2023 roku [Strategy for the Development of Professional (Vocational) Education for the period up to 2023]. (2020). Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy [Ministry of Education and Science of Ukraine]. <https://mon.gov.ua/ua/news/storage/app/media/kolegia-ministerstva/2020/12/Projekt/20Stratehiys/20rozvythu/20profethosvity/20do/2010-23.pdf> [in Ukrainian].

Radkevych, O. (2022). Storony v derzhavno-pryvatnomu partnerstvi [Parties in public-private partnership]. Innovatsiino-profesiina osvita [Innovative and professional education], 1 (2), 214-217. <https://doi.org/10.32835/2786-619X.2022.2.214-217>, [in Ukrainian].

Kabinet Ministriv Ukrainy [Cabinet of Ministers of Ukraine] (2019). Kontseptsiiia realizatsii derzhavnoi polityky u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity «Suchasna profesiina (profesiino-tekhnichna) osvita» na period do 2027 roku [Concept of implementation of the state policy in the field of vocational education "Modern vocational education" for the period up to 2027]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>, [in Ukrainian].

Verkhovna Rada Ukrainy (2021). Kontseptsiiia derzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy rozvytku P(PT)O na 2022-2027 [Concept of the State Targeted Social Programme for the Development of VET for 2022-2027.]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1619-2021-%D1%80#Text>, [in Ukrainian].

THE IMPACT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP ON THE QUALITY OF VOCATIONAL (VOCATIONAL-TECHNICAL) EDUCATION

Yuliia Lulkova

Junior research fellow, laboratory of foreign systems of vocational education and training, Institute of vocational education of the National academy of pedagogical sciences of Ukraine. <https://orcid.org/0009-0008-4452-5104>, e-mail: julialulkova@gmail.com

Abstract

Relevance. This paper explores the key factors influencing the quality of vocational (vocational-technical) education through public-private partnerships. It delves into the involvement of partnership entities – the state, private business, and the community – in modernizing the content, forms, means, and structure of vocational training for future qualified professionals, in line with the needs of the contemporary labor market.

Objective: To characterize the potential directions of public-private partnership impact on enhancing the quality of vocational (vocational-technical) education.

Methods: The study involves processing scientific sources, legislative and regulatory documents, and empirical data on enhancing the quality of vocational (vocational-technical) education in the context of public-private partnership projects. It includes a scientific summary based on theoretical analysis and synthesis of scientific approaches to the development of the researched problem, particularly identifying the impact directions of public-private partnership projects on the quality of vocational education.

Results: Based on the analysis of legislative and normative-legal documents in the field of vocational (vocational-technical) education and public-private partnerships, scientific sources, and empirical data, the potential directions of public-private partnership projects on the quality of vocational education are characterized. These include developing modern professional and educational standards for specific specialties based on a competence approach, modernizing the material-technical base of educational institutions, implementing contemporary production and pedagogical technologies, and providing various types of financial support to vocational (vocational-technical) education institutions.

Conclusions: The paper identifies and describes the potential directions of public-private partnership impact on the quality of vocational (vocational-technical) education, including: joint participation in financing V(VT)E; modernization of infrastructure and material-technical base of V(VT)E; updating standards for educational programs in line with labor market needs; introducing modern forms, methods, and technologies of learning; ensuring adaptability of management systems, transparency of agreements, monitoring, and evaluation of V(VT)E quality, and establishing effective feedback with students, teachers, and employers. The paper concludes with the necessity of improving legal regulation for the participation of public and private partners in ensuring the quality of vocational (vocational-technical) education.

Keywords: *public-private partnership, vocational (vocational-technical) education, quality, educational programs, educational institutions.*

Стаття надійшла до редакції: 26 Вересня 2023

Прийнято до друку: 31 Жовтень 2023